

MÔN SỐ VÀ ĐẠI SỐ KHỐI 6

(Từ ngày 04/3/2024 đến ngày 10/3/2024)

CHƯƠNG VI. PHÂN SỐ.

BÀI 1. PHÂN SỐ VỚI TỬ VÀ MẪU LÀ CÁC SỐ NGUYÊN.

1. Mở rộng khái niệm phân số

a/ Khái niệm:

+ Ta có phân số $\frac{-20}{3}$ là thương của phép chia (-20) cho 3

+ Ta có phân số $\frac{17}{3}$ là thương của phép chia 17 cho 3

Tổng quát:

Ta gọi $\frac{a}{b}$ trong đó $a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0$ là phân số

Khi đó: a gọi là tử số(tử)

b gọi là mẫu số(mẫu)

Phân số $\frac{a}{b}$ đọc là a phần b

b/ ví dụ:

VD1: Phân số $\frac{8}{9}$ có tử số là 8, mẫu số là -9 và được đọc là tám phần âm chín

VD2: Phân số $\frac{4}{-5}$ là ghi kết quả của phép chia 4 cho -5

2. Phân số bằng nhau

a/ Định nghĩa

* Ví dụ:

$$\frac{3}{4} = \frac{6}{8} \text{ vì } 3 \cdot 8 = 4 \cdot 6$$

$$\frac{4}{10} = \frac{2}{5} \text{ vì } 4 \cdot 5 = 2 \cdot 10$$

* Định nghĩa: SGK/8

Hai phân số $\frac{a}{b}$ và $\frac{c}{d}$ được gọi là bằng nhau, viết $\frac{a}{b} = \frac{c}{d}$, nếu $a \cdot d = b \cdot c$

b/ ví dụ:

VD3:

a) $\frac{-10}{-15} = \frac{2}{3}$ vì $(-10) \cdot 3 = (-15) \cdot 2 = (-30)$

b) $\frac{9}{8}$ không bằng $\frac{4}{3}$, vì $9 \cdot 3$ không bằng $4 \cdot 8$. Viết $\frac{9}{8} \neq \frac{4}{3}$.

c/ Chú ý: SGK trang 8

3. Biểu diễn số nguyên ở dạng phân số

Ví dụ 4:

$$\frac{-8}{1} = -8$$

$$85 = \frac{85}{1}$$

Tổng quát: Mỗi số nguyên n có thể coi là phân số $\frac{n}{1}$ viết $\left(\frac{n}{1} = n\right)$. Khi đó số nguyên n được biểu diễn ở dạng phân số $\frac{n}{1}$.

BÀI 2: TÍNH CHẤT CƠ BẢN CỦA PHÂN SỐ

1. Tính chất 1

Tính chất 1:

Nếu nhân cả tử và mẫu của một phân số với cùng một số nguyên khác 0 thì ta được một phân số mới bằng phân số đã cho

b/ ví dụ:

VD1: a) $\frac{-5}{6} = \frac{(-5) \cdot 5}{6 \cdot 5} = \frac{-25}{30}$ b) $12 = \frac{12 \cdot (-5)}{-5} = \frac{-60}{-5}$

Nhận xét: Có thể biểu diễn số nguyên dưới dạng phân số với mẫu số (khác 0) tùy ý.

VD2: Quy đồng mẫu số hai phân số $\frac{7}{-6}$ và $\frac{-15}{10}$

$$\frac{7}{-6} = \frac{7 \cdot 5}{-6 \cdot 5} = \frac{35}{-30}; \quad \frac{-15}{10} = \frac{-15 \cdot (-3)}{10 \cdot (-3)} = \frac{45}{-30}$$

Nhận xét: Khi quy đồng mẫu số hai phân số, có thể có nhiều cách chọn mẫu số chung

Chú ý: Có thể quy đồng mẫu số của nhiều phân số bằng cách tìm mẫu số chung của nhiều phân số

VD3: Quy đồng mẫu số của ba phân số sau: $\frac{3}{4}$; $\frac{2}{5}$ và $\frac{-7}{3}$

$$\frac{3}{4} = \frac{3.15}{4.15} = \frac{45}{60}$$

$$\frac{2}{5} = \frac{2.12}{5.12} = \frac{24}{60}$$

$$\frac{-7}{3} = \frac{-7.20}{3.20} = \frac{-140}{60}$$

Mẫu số chung của ba phân số trên là 60

2. Tính chất 2

* **Tính chất 2:**

Nếu chia cả tử và mẫu của một phân số cho cùng một ước chung của chúng thì ta được một phân số mới bằng phân số đã cho

b/ ví dụ:

VD4: $\frac{-30}{60} = \frac{-30:30}{60:30} = \frac{-1}{2}$

Chú ý: Ta có thể rút gọn phân số bằng cách chia cả tử và mẫu cho cùng ước chung khác 1 và -1

VD5: Rút gọn phân số: $\frac{12}{-50}$

$$\frac{12}{-50} = \frac{12:(-2)}{(-50):(-2)} = \frac{-6}{25}$$

Thực hành 1:

Rút gọn $\frac{-18}{76}$ ta được phân số: $-\frac{9}{38}$

Rút gọn $\frac{125}{-375}$ ta được các phân số: $\frac{25}{-75}, \frac{1}{-3}, \frac{5}{-15}, \dots$

Thực hành 2: $\frac{3}{-5} = \frac{-3}{5}$

Tổng quát: $\frac{a}{-b} = \frac{-a}{b} (b > 0)$

Bài 1: SGK CTST/trang 12

a. $\frac{42}{26}$ b. $\frac{24}{-50}$ c. $\frac{3}{-8}$ d. $\frac{-7}{-4}$

Chú ý: Ta có thể đưa dấu “-” ở dưới mẫu lên trên tử hoặc ra ngoài phân số.

Cụ thể $\frac{a}{-b} = \frac{-a}{b} = -\frac{a}{b}$.

PHẦN HÌNH HỌC

BÀI 3. ĐOẠN THẲNG

I. LÝ THUYẾT

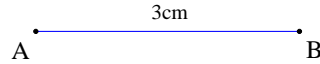
1. Đoạn thẳng.

- Đoạn thẳng AB là hình gồm hai điểm A, B cùng tất cả các điểm nằm giữa A và B.
- Khi đó A, B là hai đầu mút của đoạn thẳng AB.

2. Độ dài đoạn thẳng.

- Mỗi đoạn thẳng có một độ dài, độ dài mỗi đoạn thẳng được biểu diễn bởi một số dương.
- Đoạn thẳng AB dài 3cm, ta viết: $AB = 3\text{cm}$.

Chú ý:

+ Độ dài đoạn AB còn gọi là khoảng cách giữa hai điểm A và B. Độ dài đoạn thẳng là một số dương

+ Hai điểm trùng nhau có khoảng cách bằng 0.

+ Nếu điểm M nằm giữa hai điểm A và B thì ta có $AM + MB = AB$.

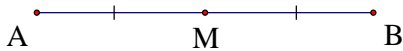
Ta có thể so sánh hai đoạn thẳng bằng cách so sánh độ dài của chúng.

- Nếu độ dài đoạn thẳng AB bằng độ dài đoạn thẳng CD thì ta có $AB = CD$.
- Nếu độ dài đoạn thẳng AB lớn hơn độ dài đoạn thẳng CD thì ta có đoạn thẳng AB lớn hơn đoạn thẳng CD và kí hiệu $AB > CD$.
- Nếu độ dài đoạn thẳng AB nhỏ hơn độ dài đoạn thẳng CD thì ta có đoạn thẳng AB nhỏ hơn đoạn thẳng CD và kí hiệu $AB < CD$.

3. TRUNG ĐIỂM CỦA ĐOẠN THẲNG.

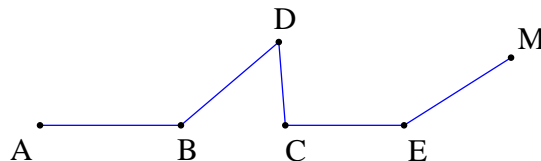
Trung điểm của đoạn thẳng là điểm nằm giữa hai đầu mút của đoạn thẳng và cách đều hai đầu mút đó. Trung điểm của đoạn thẳng còn được gọi là *điểm chính giữa* của đoạn thẳng đó.

Nếu điểm M nằm giữa hai điểm A và B sao cho $AM = BM$ thì M gọi là trung điểm của đoạn thẳng AB

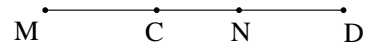
II. BÀI TẬP VẬN DỤNG.

Bài 1: Kể tên các đoạn thẳng có trong hình dưới đây

Bài 2: Quan sát hình sau:

- a) Điểm nào thuộc đoạn thẳng MN.
b) Điểm nào không thuộc đoạn MN.

Bài 3:

Quan sát Hình 50.

- a) Điểm I thuộc những đoạn thẳng nào?
b) Điểm I là trung điểm của những đoạn thẳng nào?
c) Điểm A không thuộc những đoạn thẳng nào?

